

Nr 458.

Av herr förste vice talmannen **Jeppsson**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 164, angående vissa anslag till lotsverket m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition till årets riksdag nr 164 angående vissa anslag till lotsverket m. m. föreslås bland annat, att överlotsbefattningen vid Aspö lotsplats utbytes mot lotsförmansbefattning i 9:e lönegraden. Departementschefen åberopar härvid 1935 års lotsverkssakunniga, som i sitt betänkande av den 20 mars 1936 beträffande ifrågavarande lotsplats anför:

Enligt vad lotsverkssakkunniga erfarit, hade hänsyn till förbindelserna i tjänsten mellan innehavaren av förmansbefattningen vid denna lotsplats och de marina myndigheterna föranlett, att ifrågavarande befattning ansetts böra utgöras av en överlotsbefattning. Några skäl för att för uppehållande av dylik kontakt en lotsförmansbefattning icke skulle vara tillfyllest hade emellertid icke framlagts. Jämte överlotsen utgjordes personalen vid platsen av endast 6 lotsar och 1 extralots, varför för förmansskapets för personalen utövande uppenbarligen icke krävdes en överlots. Ej heller vore detta förhållandet i anseende till omfattningen av verksamheten vid platsen.

Jag vill tillägga, yttrar departementschefen vidare, att resultatet av särskild, på mitt föranstaltande verkställd lokal undersökning givit vid handen, att förekommande förbindelser mellan förmannen vid lotsplatsen och de marina myndigheterna samt åt den förre anförtrödda uppdrag i lotsverkets allmänna tjänst icke kunna anses vara av den art eller omfattning, att för tjänsten vid platsen, där lotsningen är tämligen ringa, en lotsförmansbefattning ej skulle vara tillfyllest.

Lotsverkssakkunnigas förslag har emellertid, evad gäller denna sak, avstyrkts av såväl lotskaptenen i södra distriktet som marindistriktsbefälhavaren för sydkustens marindistrikt och lotsstyrelsen. Lotskaptenen, som bäst torde vara insatt i de lokala förhållandena, förklarar sig i sin skrivelse vara av den bestämda uppfattningen, att överlotsbefattningen bör bibehållas. Han kan sålunda icke godtaga den för ändringen framförda motiveringen. Antalet lotsar vid platsen borde ej vara utslagsgivande. Till stöd för denna uppfattning erinras om att de sakkunniga föreslagit bibehållande av överlotsbefattningen vid Hälsingborgs lotsplats trots att personalen där vore mindre än vid Aspö lotsplats. Utom de arbeten samt uppdrag i lotsverkets allmänna tjänst, som påvilade överlotsen, borde särskilt framhållas förhållandet till de marina myndigheterna. Att verksamheten vid platsen vore av stor omfattning, framginge av redogörelsen därför. Det vore sålunda många och viktiga uppdrag, överlotsen hade sig pålagda, så att hans deltagande i lots-

ningstjänsten utöver vad som nu vore fallet näppeligen kunde medhinnas. Stans organisationsnämnd torde också haft denna uppfattning, eftersom den ej ifrågasatt den nu föreslagna förändringen.

Marindistriktsbefälhavaren för sydkustens marindistrikt framhåller, att ett genomförande av förslaget om ersättande av överlotsbefattningen vid Aspö lotsplats med en lotsförmansbefattning vore ur militär synpunkt såväl i fred som framför allt vid krigsfara och krig mycket ofördelaktigt.

I fredstid erfordrades ett omfattande samarbete mellan de marina myndigheterna i rikets största örlogshamn och lotsverkets representant därstädes. Givetvis gynnades detta samarbete, därest den sistnämnde i regel vore tillgänglig i Karlskrona, men försvårades, om han i större utsträckning — vilket beträffande lotsförman förutsattes — skulle deltaga i lotsningstjänsten. Vid försvarsberedskap och mobilisering skulle en mångfald åtgärder jämlikt gällande mobiliseringsföreskrifter utföras av lotsverkets personal i samråd med marinens myndigheter. Särskilt inom Karlskrona fästningsområde vore det av synnerlig vikt, att ifrågavarande arbeten utfördes med stor snabbhet och noggrannhet. Dessa förhållanden skärpte den i fredstid förefintliga önskvärdheten av en i Karlskrona ständigt tillgänglig tjänsteman i överlots' ställning till en nödvändighet.

Lotsstyrelsen anför i sitt uttalande i ämnet:

Vid Lilljungfruns och Aspö lotsplatser borde överlotsbefattningar bibehållas, och finge styrelsen till stöd därför åberopa, vad respektive lotskapten samt, vad den sistnämnda platsen beträffade, marindistriktsbefälhavaren för sydkustens marindistrikt anført i ämnet. Det vore av vikt att på dessa platser hava förmän i högre tjänsteställning, som mera kunde ägna sig åt kontors- och den allmänna tjänsten än som vore möjligt för en lotsförman, vilken hade skyldighet att söka medhinna lika många lotsningar som lotsarna vid platsen. Det kunde icke förutsättas, att förmännen vid ifrågavarande platser skulle bliva i stånd att utföra nämnvärt flera lotsningar blott genom ändrande av tjänsteställningen, utan att platsens lotsar i tur och ordning finge fullgöra en motsvarande del av förmannens vakt- och kontorstjänst, vilket till följd av sålunda uppståande brist på kontinuitet och erfarenhet å lotskontoret ingalunda skulle bliva till båtnad för vare sig lotsverket eller allmänheten.

Departementschefen har beträffande Lilljungfrun ansett sig böra följa lotsstyrelsens avstyrkande utlåtande men icke vad gäller Aspö. Som framgår av det föregående torde emellertid för bibehållandet av överlotsbefattningen vid sistnämnda lotsplats minst lika starka och bärande skäl kunna anföras. Departementschefen åberopar emellertid som stöd för sitt ståndspunktstagande resultatet av en särskild lokal undersökning. Denna undersökning skall emellertid enligt uppgift ha varit av en synnerligen ytlig karaktär och näppeligen kunnat giva någon inblick i arbetet vid lotsplatsen. Det vore därför beklagligt, om departementschefen därpå grundade sitt ställningstagande i frågan.

Hänvisande till ovan anförda, från skilda håll gjorda vägande erinringar emot den av Kungl. Maj:t föreslagna förändringen får jag härmed hemställa,

att riksdagen, med frångående av Kungl. Maj:ts förslag i ärendet, måtte besluta bibehållandet av överlotsbefattningen vid Aspö lotsplats.

Stockholm den 16 mars 1937.

Ola Jeppsson.
